

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**Кафедра публічного управління,
менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ННІ неперервної освіти і туризму
д.ю.н., професор Іван Гриценко
“5” червня 2023 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри публічного управління,
менеджменту інноваційної діяльності
та дорадництва
Протокол № 15 від “5” червня 2023 р.
В.о. завідувача кафедри:
д.держ.упр., доцент Сергій Приліпко

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП “Публічне управління та адміністрування”
д.держ.упр., доцент Сергій Приліпко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПУБЛІЧНА СЛУЖБА»

Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

Освітньо-професійна програма: 281 «Публічне управління та адміністрування»

Освітній ступінь: бакалавр

Розробник: професор кафедри публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва, доктор наук з державного управління, доцент Олійник Володимир Вікторович

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни «Публічна служба»

Назва дисципліни	
Галузь знань, спеціальність, ОПП, освітній ступінь	
Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»
Освітньо-професійна програма	281 «Публічне управління та адміністрування»
Освітній ступінь	бакалавр
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	-
Курсовий проект (робота)	-
Форма контролю	Іспит
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
	денна форма навчання
Рік підготовки	3
Семестр	5
Лекційні заняття	30 год.
Практичні	30 год.
Самостійна робота	60 год.
Індивідуальні завдання	-
Кількість тижневих аудиторних годин	4 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Публічна служба» є набуття у здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр інтегральної, загальних та фахових компетентностей щодо правових норм, підходів, принципів і механізмів організації діяльності публічної служби та управління державною службою і службою в органах місцевого самоврядування із використанням кращих здобутків світового досвіду.

Завдання вивчення навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня теоретичних знань та практичних навичок щодо ефективної діяльності публічних службовців, в результаті набуття яких необхідно

знати:

- основні поняття, види та ознаки органів публічної служби;
- концептуальні засади організації та функціонування публічної служби;
- нормативно-правове забезпечення публічної служби;
- основні принципи і напрями реформування публічної служби;
- методи оцінювання ефективності надання публічних послуг в Україні;
- принципи та механізми планування кар'єри публічних службовців та заходи з розвитку персоналу органів публічного влади;
- особливості етики професійної діяльності публічного службовця; міжнародні стандарти цієї діяльності;
- специфіку формування позитивного іміджу публічної служби;
- розробку посадових обов'язків і профілей компетентностей посад публічної служби;

вміти:

- застосовувати законодавчі та нормативно-правові акти у сфері публічної служби;
- приймати виважені рішення на основі актів чинного законодавства, фактичних даних, інтерпретувати та вирішувати завдання плану дій з реалізації політики у сфері публічної служби та управління персоналом;
- передбачати майбутні тенденції розвитку публічної служби, адаптувати власні дії та види діяльності до специфіки різних сфер публічної служби з метою розвитку та досягнення цілей кадрової політики;
- фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання; здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб відповідних органів держави;
- формувати цілі та завдання, що забезпечать досягнення їх досягнення у сфері публічної служби;
- аналізувати розвиток управлінських процесів у публічній сфері, ідентифікувати проблеми та обґрунтовувати необхідність їх вирішення, робити обґрунтовані та неупереджені висновки;
- застосовувати методи та критерії оцінювання результативності та ефективності функціонування органів влади в сучасних умовах;

- ідентифікувати особисту професійну готовність управлінців до реалізації завдань в сфері публічної служби;
- використовувати свої права щодо подальшого професійного навчання, обирати необхідні форми безперервного навчання;
- адаптувати прогресивний зарубіжний досвід організації публічної служби у практику управлінської діяльності органів місцевого самоврядування та державної служби в Україні.

Програмні результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Публічна служба» здобувач вищої освіти повинен набути таких компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

ФК 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

ФК 8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

та оволодіти такими результатами навчання:

- ПРН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.
- ПРН 5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.
- ПРН 14. Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.
- ПРН 15. Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення дисципліни базується на теоретичних знаннях та практичних навичках попередньо вивчених дисциплін за обраною спеціальністю: «Публічне управління», «Публічне адміністрування», «Громадське врядування», Інформаційні системи, технології та е-документообіг, «Технології прийняття управлінських рішень» та ін.

Згідно навчального плану для здобувачів вищої освіти денної форми навчання на вивчення дисципліни «Публічне управління» відводиться 120 год., у т.ч. на лекції – 30 год.; практичні заняття – 30 год.; самостійну роботу – 60 год.

**3. Програма та структура навчальної дисципліни
для повного терміну денної форми навчання**

Назви тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		л	п	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	3
Модуль 1. Концептуальні засади організації публічної служби					
Тема 1. Теоретичні підходи до побудови публічної служби	12	2	2	-	8
Тема 2. Історія публічної служби в Україні	12	2	2	-	8
Всього модуль 1	24	4	4		16
Модуль 2. Система органів, що виконують функції держави					
Тема 3. Політична служба	14	4	4	-	6
Тема 4. Державна служба	14	4	4	-	6
Тема 5. Безпекова служба	14	4	4		6
Тема 6. Правнична служба	14	4	4		6
Тема 7. Особливості служби в органах місцевого самоврядування	14	4	4	-	6
Тема 8. Зарубіжний досвід організації та функціонування публічної служби	14	4	4	-	6
Тема 9. Основи сервісної держави	12	2	2	-	8
Всього модуль 2	96	26	26		44
Усього годин	120	30	30	-	60

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теоретичні підходи до побудови публічної служби	2
2.	Історія публічної служби в Україні	2
3.	Політична служба	4
4.	Державна служба	4
5.	Безпекова служба	4
6.	Правнична служба	4
7.	Сучасні зарубіжні моделі організації публічної служби	4
8.	Особливості служби в органах місцевого самоврядування	4
9.	Основи сервісної держави	2
Усього		30

Тема 1. Теоретичні підходи до побудови публічної служби

Мета, цілі, завдання та принципи державної кадрової політики в сфері публічної служби в Україні. Система державної служби та її взаємодія зі службою в органах місцевого самоврядування в Україні. Основні поняття і види публічної служби. Стратегія реформування публічної служби в Україні. Запровадження компетентнісного підходу до організації персонала державної служби.

Менеджмент на основі компетенцій як базовий підхід для роботи з персоналом на посадах службовців у країнах Євросоюзу.

Тема 2. Історія публічної служби в Україні

Виникнення та організація служби на українських землях у період середньовіччя (XI-XVII ст.). Організація служби в добу Гетьманщини (XVII-XVIII ст.).

Значення і роль державної служби в умовах державотворення України. Запровадження державної служби. Становлення публічної служби в умовах Незалежності. Сучасні тренди реформування публічної служби.

Тема 3. Політична служба

Поняття політичної служби. Політичні діячі (політики). Президент України. Голова Верховної Ради України, його заступники, народні депутати України. Члени Кабінету Міністрів України. Заступники міністрів.

Тема 4. Державна служба

Теоретичні засади державної служби. Адміністративна державна служба. Поняття і правовий статус державного службовця. Поняття посади і посадової особи. Класифікація посад державної служби. Проходження державної служби. Правовий і соціальний захист державного службовця в Україні. Дисциплінарна відповідальність державних службовців. Припинення державної служби. Правові основи служби в органах місцевого самоврядування. Спеціалізована державна служба. Дипломатична служба. Податкова і митна служба.

Тема 5. Безпекова служба

Військова служба. Служба у Збройних Силах України. Розвідувальна служба. Державна спеціальна служба транспорту. Правоохоронна служба. Поліцейська служба. Гвардійська служба. Прикордонна служба. Охоронна служба. Розслідувальна служба. Антикорупційна служба. Кримінально-виконавча служба. Служба в податковій міліції. Служба безпеки України. Служба спеціального зв'язку та захисту.

Тема 6. Правнича служба

Суддівська служба. Суддя Конституційного Суду України. Статус суддів. Адміністративні посади в суді. Прокурорська служба. Статус прокурора. Адміністративні посади прокурорів.

Тема 7. Особливості служби в органах місцевого самоврядування

Реформа місцевого самоврядування. Правові основи служби в органах місцевого самоврядування. Посадові особи і службовці органів місцевого самоврядування в Україні, їхній правовий та соціальний статус. Система, органи та посадові особи місцевого самоврядування, їх ознаки. Особливості вступу, проходження та припинення служби в органах місцевого самоврядування. Відповідальність посадових осіб і службовців органів місцевого самоврядування.

Тема 8. Сучасні зарубіжні моделі організації публічної служби

Види моделей публічної служби. Громадянська служба у Федеративній Республіці Німеччина: вплив на формування та реалізацію державної політики. Місце та роль еліти у функціонуванні та розвитку публічної служби Французької Республіки. Модель цивільної служби Великобританії: переваги,

недоліки та перспективи. Особливості реалізації принципів системи заслуг у цивільній службі США. Досвід модернізації державної служби країн Східної Європи та шляхи його адаптації в Україні.

Тема 9. Основи сервісної держави

Теорія та практика сервісної держави в Україні та за кордоном. Надання публічних послуг як основна функція публічної служби в сервісній державі. Соціально-економічна сутність публічних послуг. Правове регулювання публічних послуг в Україні. Поняття та види публічних послуг. Підходи до класифікації публічних послуг. Правові засади надання публічними службовцями адміністративних і інших публічних послуг. Законодавство України про адміністративні послуги. Основні види адміністративних послуг в Україні. Критерії оцінки якості надання адміністративних послуг. Адміністративні процедури. Електронні послуги.

5. Контрольні питання, комплекти для визначення рівня засвоєння знань здобувачами вищої освіти

Контрольні питання

1. Мета, завдання та функції публічної служби.
2. Стратегія реформування публічної служби в Україні.
3. Новації Закону України «Про державну службу» 2015 р.
4. Конституційно-правові засади публічної служби в Україні.
5. Як впливає адміністративна реформа на публічну службу?
6. Реформа місцевого самоврядування та посилення якості корпусу публічних службовців у органах місцевого самоврядування.
7. У чому полягає управління публічною службою ?
8. Система державної служби та її взаємодія зі службою в органах місцевого самоврядування.
9. Сучасні зарубіжні моделі організації публічної служби.
10. Прийняття на службу в органи державної влади та органи місцевого самоврядування.
11. Проведення конкурсу на заміщення вакантних посад державних службовців.
12. Стажування у державних органах.
13. Формування кадрового резерву для державної служби.
14. Проведення спеціальної перевірки відомостей, що подаються кандидатами на зайняття посад.
15. Призначення на посади державних службовців.
16. Встановлення випробувального терміну при прийнятті на державну службу.

17. В чому суть теорії та практики сервісної держави в Україні та за кордоном?
18. Правове регулювання публічних послуг в Україні.
19. Соціально-економічна сутність публічних послуг.
20. Правові основи запобігання та протидії корупції на публічній службі в Україні.
21. Дисциплінарні стягнення.
22. Порядок проведення службового розслідування стосовно державних службовців.
23. Декларування доходів державних службовців.
24. Яка ефективність боротьби з корупцією на публічній службі в Україні та країнах розвиненої демократії ?
25. Етика службової діяльності як характеристика культури поведінки.
26. Правовий і соціальний захист державного службовця в Україні.
27. Оцінювання діяльності державних службовців.
28. Сутність, зміст і цілі управлінської діяльності керівника на публічній службі.
29. Проблеми використання зарубіжного досвіду організації публічної служби в умовах українського державотворення.
30. Значення іміджу для авторитету органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
31. Сучасна державна кадрова політика в Україні.
32. Посада і правовий, соціальний та організаційний статус державного службовця.
33. В чому полягають основні вимоги до кандидатів на посади державних службовців?
34. Охарактеризуйте основні чинники, що зумовлюють потребу в лідерстві для державного службовця.
35. Які є і на що направлені міри матеріального і морального стимулювання праці державного службовця?
36. Форми і методи селекціонування лідерів у органи державної влади та органи місцевого самоврядування.
37. Організація професійної підготовки державних службовців.
38. Досвід підготовки кадрів для місцевих органів державної влади.
39. Гігієна праці як характеристика культури діяльності державного службовця і умова його працездатності.
40. Міри матеріального і морального заохочення державних службовців.
41. Продовження терміну перебування на державній службі.
42. Припинення державної служби.
43. Наскільки, на вашу думку, є запровадження нових технологій підвищення професіоналізму управлінських кадрів впливають на ефективності їх праці ?
44. Соціальний захист різних категорій кадрових урядовців.
45. Основні проблеми у сфері державної служби та шляхи їх подолання

46. На виконання яких завдань спрямована діяльність державних службовців ?

47. У чому полягає поняття кар'єри державного службовця ?

48. Обов'язки, повноваження та відповідальність державних службовців.

49. Які підходи до кадрового забезпечення склалися у вітчизняних моделях державної служби ?

50. Яким чином здійснюється оцінювання результатів службової діяльності державного службовця ?

6. Тестові завдання для підсумкового контролю з дисципліни

«Публічна служба»

1. Державним органом, що створений для проведення єдиної кадрової політики у сфері публічної служби є:

- а) Адміністрація Президента України
- б) Кабінет Міністрів України
- в) Нац.агенство України з питань державної служби

2. Присягу державні службовці приймають у разі:

- а) першого зарахування їх на державну службу
- б) присвоєння чергового рангу
- в) зайняття вищої посади

3. Що ви розумієте під поняттям “просування по службі”?

а) зайняття більш високої посади, або присвоєння державному службовцю більш високого рангу

б) перехід на роботу з районних до центральних державних органів

в) присвоєння більш високого рангу

4. Відповідно до Закону України «Про державну службу» державна служба це:

а) діяльність у структурі державних організацій

б) професійна діяльність осіб, які займають посади в державних органах та їх апараті щодо практичного виконання завдань і функцій держави та одержують заробітну плату за рахунок державних коштів

в) публічна, професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави

5. Вкажіть основні критерії класифікації посад державних службовців відповідно до Закону України «Про державну службу»

а) підвищення продуктивності праці

б) організаційно-правовий рівень органу, який приймає їх на роботу

в) роль і місце посади у структурі державного органу

6. До моральних якостей державного службовця відноситься:

а) здатність аналізувати, самоконтроль

б) повага, справедливість, доброта

в) здатність до встановлення ділових контактів, широкий світогляд

7. Скільки існує категорій посад державної служби?

а) сім

- б) п'ятнадцять
 - в) три
8. У відповідності з Європейською хартією місцевого самоврядування, місцеве самоврядування - це:
- а) виконавча влада держави
 - б) законодавча влада держави
 - в) територіальна організація влади на місцях
9. Діяльність державних службовців виявляється наступним чином:
- а) здійснюють функції нормо-проектного, організаційно-розпорядчого та консультативно-дорадчого характеру, реалізують повноваження
 - б) займаються підприємницькою діяльністю
 - в) виконують юридично-владні приписи (готують та видають накази та розпорядження, дають вказівки і т. д.)
10. Яка назва базового Закону, що регламентує діяльність державних службовців?
- а) «Про державну службу»
 - б) «Про державне управління»
 - в) «Про державотворення»
11. Чи мають право громадяни інших країн займати посади публічної служби в Україні?
- а) мають
 - б) не мають
 - в) мають, у разі досягнення повноліття
12. Ранги державних службовців присвоюються особам, які приймаються на посади з випробувальним терміном:
- а) при прийнятті на державну службу
 - б) після проходження державним службовцем випробувального терміну
 - в) після закінчення курсів з перепідготовки державних службовців
13. У разі сумніву щодо відповідності чинному законодавству одержаного доручення державний службовець зобов'язаний насамперед невідкладно, в письмовій формі доповісти про це:
- а) посадовій особі, яка дала це доручення
 - б) вищій посадовій особі, ніж та, що дала доручення
 - в) судовій інстанції
14. Право на державну службу мають громадяни України, які:
- а) отримали відповідну освіту і професійну підготовку
 - б) пройшли іншу процедуру, передбачену Кабінетом Міністрів України
 - в) повнолітні громадяни України
15. Державний службовець має право на :
- а) участь у страйках
 - б) участь у політичних партіях
 - в) участь у діяльності об'єднань громадян, крім політичних партій у випадках, передбачених цим Законом України «Про державну службу»
16. Якщо державний службовець перейшов на посаду нижчої категорії:

- а) за ним зберігається присвоєний ранг
 - б) йому присвоюється нижчий ранг у межах відповідної категорії посад
 - в) нічого не змінюється у його статусі
17. До немайнових прав державних службовців належать:
- а) право на збільшення грошового утримання з урахуванням результатів і стажу роботи
 - б) право на повагу особи державного службовця
 - в) забезпечення охорони честі і гідності державних службовців
18. Під проходженням державної служби розуміють:
- а) просування державних службовців за посадами
 - б) прийняття на державну службу, просування по ній державних службовців; стимулювання їх праці, вирішення інших питань, пов'язаних із службою
 - в) просування державних службовців згідно з категоріями і рангами
19. Відповідно до Закону України “Про державну службу” підставами порушення порядку декларування доходів, які ведуть до припинення державної служби є:
- а) несвоєчасне подання державним службовцем відомостей щодо його доходів та зобов'язань фінансового характеру
 - б) неподання або подання державним службовцем неправдивих відомостей щодо його доходів та зобов'язань фінансового характеру, в тому числі і за кордоном, щодо себе і членів своєї сім'ї
 - в) неподання відомостей про доходи та зобов'язання фінансового характеру
20. Обмеження, пов'язані з проходженням державної служби передбачають, що державні службовці:
- а) не можуть брати участь у страйках та вчиняти інші дії, що перешкоджають нормальному функціонуванню державного органа
 - б) не можуть брати участі в масових мітингах і демонстраціях
 - в) не можуть бути членами політичних партій і рухів
21. З якого моменту при вступі на державну службу виникають службові відносини:
- а) з моменту прийняття Присяги державним службовцем
 - б) з моменту подання заяви на конкурс для вступу на державну службу
 - в) з моменту видання наказу про зарахування на посаду державного службовця
22. Чи зараховується до стажу державної служби час перебування на посаді народного депутата України?
- а) не зараховується
 - б) зараховується
 - в) не зараховується, оскільки народні депутати України не є державними службовцями

23. Відповідно до ст. 141 Конституції України, термін повноважень сільської, селищної, міської, районної, обласної ради, депутати якої обрані на чергових виборах, становить
- а) чотири роки
 - б) п'ять років
 - в) сім років
24. Державним службовцям, які мають стаж роботи в органах державної влади понад 10 років, надається додаткова оплачувана відпустка тривалістю:
- до 10 календарних днів
 - до 15 календарних днів
 - в) до 7 календарних днів
25. Згідно із чинним законодавством чи має право учасник конкурсу на заміщення вакантної посади державної служби ознайомитися з протоколом засідання конкурсної комісії?
- а) так, він має таке право
 - б) учасник конкурсу такого права не має
 - в) з дозволу голови конкурсної комісії
26. Яким є граничний вік перебування на державній службі:
- а) 60 років для чоловіків і жінок
 - б) 55 років для чоловіків і жінок
 - в) 60 років для жінок і 65 років для чоловіків
27. На який термін може бути продовжено перебування на державній службі?
- а) не більше як на 1 рік
 - б) не більше як на 3 роки
 - в) не більше як на 5 років
28. Який термін успішної праці необхідний для присвоєння державному службовцю чергового рангу?
- а) один рік
 - б) два роки
 - в) три роки
29. Підвищувати свою кваліфікацію через навчання у відповідному навчальному закладі державні службовці мають:
- а) не рідше одного разу в 3 роки
 - б) не рідше одного разу в 4 роки
 - в) не рідше одного разу в 5 років
30. Основними елементами іміджу державного службовця є:
- а) здібності, вік, здоров'я
 - б) зовнішній вигляд, службовий етикет, моральні якості
 - в) поведінка, приязність, доброзичливість

5. Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Публічна служба» використовується лекційно-практична методика навчання, в яку входять методи навчання

класифіковані за: *джерелами знань* (словесні, наочні, практичні, а саме: лекція, інструктаж, навчальна дискусія, дебати, прес-метод, демонстрація, ілюстрація, спостереження, відеометоди, навчальна праця, методи індукції, дедукції, аналізу, синтезу, case-study та ін.); *характером логіки пізнання; рівнем самостійності розумової діяльності* (проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідний тощо); *рівнем проблемності засвоєння знань та включеності здобувачів вищої освіти у творчу діяльність* (пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний, методи контролю і самоконтролю, такі як: методи усного та письмового контролю, тестового контролю, самоконтролю та ін.); *дидактичними цілями* (методи набуття нових знань, формування умінь і навичок та застосування знань на практиці, перевірки й оцінки знань, умінь і навичок, зокрема: метод цілепокладання, імітаційно-рольове відтворення життєвих ролей і ситуацій, планування тощо).

6. Форми контролю

Видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації. Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти денної форми навчання з дисципліни «Публічна служба» проводиться у формі:

- 1) усного опитування на заняттях;
- 2) виконання поточних тестових завдань;
- 3) захисту підготовленого звіту з самостійної роботи;
- 4) бліц-опитування

і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи. Проміжна атестація (поточний контроль) проводиться у формі тестування або написання контрольної роботи після вивчення програмного матеріалу кожного змістового розділу. Підсумкова атестація проводиться у формі семестрового екзамену у письмовій (електронній) формі за екзаменаційними білетами.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Публічна служба» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту: за навчальну роботу – до 70 балів; іспит – до 30 балів; всього – до 100 балів.

Оцінка рівня отриманих теоретичних знань та практичних навичок за шкалою університету здійснюється на основі модульно-рейтингової системи контролю знань і передбачає стимулювання систематичної, ритмічної самостійної роботи здобувачів вищої освіти, підвищення об'єктивності оцінки їхніх знань, визначення рейтингу, запровадження здорової конкуренції між ними у навчанні і розвитку творчих здібностей. Модульно-рейтинговий контроль здійснюється на основі попередньо визначених змістовних модулів, які є логічно завершеними частинами теоретичного та практичного навчального матеріалу за окремими етапами вивчення дисципліни.

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання відбувається згідно Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України, затвердженого Вченою радою НУБіП України 27.12.2019 року, протокол №5 (зі змінами, внесеними 03.03.2021 р., протокол №7). Після проведення проміжних атестацій із змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи **RHP** (не більше 70 балів).

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни **РДИС** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **RHP** (до 70 балів): **РДИС = RHP + RAT**.

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки згідно з таблиці 1.

Таблиця 1
Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Оцінка “**Відмінно**” виставляється здобувачу вищої освіти, який систематично працював протягом семестру, показав під час екзамену різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вмів успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка “**Добре**” виставляється здобувачу вищої освіти, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка “**Задовільно**” виставляється здобувачу вищої освіти, який виявив

знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом науково-педагогічного працівника.

Оцінка **“Незадовільно”** виставляється здобувачу вищої освіти, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

8. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс включає робочу програму, курс лекцій, презентаційні матеріали, завдання для виконання практичних робіт, питання для самопідготовки, комплект тестових завдань для проведення поточного модульного контролю, комплект екзаменаційних білетів, електронний курс.

10. Рекомендована література

Основна література

1. Довідник типових професійно-кваліфікаційних характеристик посад державних службовців [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://kds.org.ua/blog/dovidnik-tipovih-profesijno-kvalifikatsijnih-harakteristik-posad-derzhavnih-sluzhbovtziv>
2. Організація надання публічних послуг на місцевому рівні : навч. посіб. / автор. колектив кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом ; за заг. ред. О.І. Васильєвої, О.С. Ігнатенка. – К. : НАДУ, 2014. – 444 с.
3. Кірмач А. В. Проходження державної служби: європейський досвід правового регулювання: [монографія]/ А. В. Кірмач; відп. ред. В. Б. Авер'янов. – Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2011. – С. 33–44.
4. Клімова С. М. Організація запобігання та протидії корупції в Україні: навч. посіб. / С. М. Клімова, Т. В. Ковальова. – Харків: Магістр, 2012. – С. 126–134, 141–154.
5. Надання адміністративних послуг [Текст] : навч.-метод. посіб. для системи підвищ. кваліфікації держ. службовців та посад. осіб місц. самоврядування / Проект розроблення та впровадж. публ. політики (PRISM) ; уклад. А. В. Ліпенцев. - [К. : К.І.С.], 2013. - 184 с.
6. Публічна служба: системна парадигма: кол. моногр. / К.О.Ващенко, С.М.Серйогін, Є.І.Бородін, Н.А.Липовська. Н.Г.Сорокіна [та ін.]; за заг. ред.. С.М. Серйогіна, Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. – 256 с.

7. Прокопенко Л.Л., Шабатіна І.А. Публічна служба в країна ЄС– Режим доступу: <http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2009-01/ProkopenkoStat.pdf>
8. боленський О.Ю. Державна служба / О.Ю. Оболенський [навч. посіб.] – К. : КНЕУ, 2003. – 344 с.

Нормативно-правова література:

9. Конституція України. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
10. Європейська хартія місцевого самоврядування: *Офіційний переклад*. м. Страсбург, 15 жовтня 1985 року. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036 //
11. Загальні правила поведінки державного службовця : зареєстровано у Міністерстві юстиції України 7 листопада 2000 року № 783/5004 [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
12. Про адміністративні послуги: закон України від 6 вересня 2012 року № 5203-VI. – режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>.
13. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: закон України від 5 жовтня 2000 року № 2017-III. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14> .
14. Про державну службу: закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 4, ст.43. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
15. Про запобігання корупції: закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 49, ст.2056. – [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
16. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1699-VII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 46, ст.2047. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18>.
17. Про затвердження Положення про Національне агентство України з питань державної служби: постанова Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 500. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/500-2014-п>
18. Про місцеве самоврядування в Україні: закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, № 24, ст.170. -[Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.
19. Про службу в органах місцевого самоврядування: закон України від 7 червня 2001 року № 2493-III. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>.

20. Про соціальні послуги: закон України від 19 червня 2003 року № 966-IV. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-15>.
21. Про Стратегію державної кадрової політики на 2012-2020 роки: Указ Президента України від 01.02.2012 р. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/45/2012>.

Додаткова:

1. Анікеєва С. Є. Використання досвіду європейських країн в організації місцевого самоврядування / С. Є. Анікеєва // Публічне управління XXI ст. – Харків: Магістр, 2013. – С. 112, 113.
2. Атаманчук Г.В. Сущность государственной службы : история, теория, закон, практика / Г. В. Атаманчук: [монография] . – М. : Изд-во РАГС, 2004. – 118 с.
3. Битяк Ю.П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади / Ю.П. Битяк : [монографія] . – Харків : “Право”, 2005. – 304 с.
4. Біла Л.Р. Теоретичні положення атестації державних службовців в Україні / Л.Р. Біла // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. : Вип. 26. / Редкол.: С.В. Ківалов (голов. ред.) та ін.; [Відп. за вип. Ю.М. Оборотов]. – Одеса: Юрид. л-ра, 2005. – С. 28-39.
5. Державна кадрова політика і система роботи з кадрами державної служби // Вісник державної служби України. - 2001. - № 1, 4.
6. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / [Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. – К. : ТОВ «Софія».– 2012. – 128 с.
7. Жовнірчик Я.Ф. Напрями удосконалення проходження служби в органах місцевого самоврядування / Я.Ф. Жовнірчик // Державне управління та місцеве самоврядування:актуальні проблеми та шляхи їх вирішення:–І Міжнар. наук.–практ. конф., 11-12 квітня 2013 р.: – К. Видавничо–поліграфічний центр Нац.унів ВГП (м. Рівне), 2013 .– С. 142–145.
8. Жовнірчик Я.Ф. Сутність формування кар’єри державного службовця в організації його діяльності / Я.Ф. Жовнірчик // Наук. вісник Академії муніципал. управління: Серія “Управління”. Вип. 3 (2013). – Держ. упр. та місц. самовр. – Заг. ред. В.П.Присяжнюка, В.Д.Бакуменка. К.:–ВПЦ АМУ, 2013. – С. 50 – 59.
9. Кірмач А. В. Конкурсна процедура прийняття на державну службу: європейський досвід правового регулювання / А. В. Кірмач // Часопис Київ. ун-ту права. – 2010. – № 1. – С. 135–140
10. Коцюба В.В. Реформування державної служби України в умовах адаптації до євроінтеграції // http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/VSunu/2011_17/Kocuba.pdf
11. Малиновський В. Я. Державна служба: теорія і практика / В. Я.Малиновський [навч. посіб.]. – К. : Атіка, 2003.– 160 с.

12. Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 23.07.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_788
13. Мотренко Т. Сучасний досвід організації державної служби в зарубіжних країнах / Т. Мотренко // Вісн. держ. служби України. – 2007. – № 2. – С. 24–37.
14. Надання адміністративних послуг [Текст] : навч.-метод. посіб. для системи підвищ. кваліфікації держ. службовців та посад. осіб місц. самоврядування / Проект розроблення та впровадж. публ. політики (PRISM) ; уклад. А. В. Ліпенцев. - [К. : К.І.С.], 2013. - 184 с.
15. Організація надання публічних послуг на місцевому рівні : навч. посіб. / автор. колектив кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом ; за заг. ред. О.І. Васильєвої, О.С. Ігнатенка. – К. : НАДУ, 2014. – 444 с.
16. Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України / А. В. Кірмач, В. П. Тимощук, М. В. Фігель та ін.; за заг. ред. В. П. Тимощука, А. М. Школика. – Київ: Конус-Ю, 2007. – С. 38–41, 43–52, 70–83.
17. Старцев О. Посадова особа – державний службовець як суб'єкт юридичної відповідальності / О. Старцев // Підприємництво, господарство і право. – 2001. - № 4. - С. 73-76.
18. Токар-Остапенко О. В. Урегулювання конфлікту інтересів на державній службі: можливості застосування європейського досвіду в Україні / О. В. Токар-Остапенко. – Київ: НІСД, 2013. – 48 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний портал Верховної ради України <https://rada.gov.ua/>
2. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Національного агентства з питань державної служби <https://nads.gov.ua/>
5. Навчальний портал НУБіП України <https://elearn.nubip.edu.ua/>